

Poezia Psalm - Te dramuiesc in zgomot si-n tacere - scrisa de Tudor Arghezi - referat

Ideea ca divinitatea are forma materiala si ca se arata omului cu infatisare vizibila se intalneste in mitologia vechilor greci, in poezia epica greaca. Dar aceasta conceptie antropomorfica despre divinitati va fi vehement contestata tocmai pentru ca mitul transmis prin poezie sau povestire ii aduce pe zei in sfera omenescului si ii desacralizeaza.

Ceea ce pare a pretinde psalmistul arghezian e chiar experienta atingerii senzoriale a lui Dumnezeu: "Vreau sa te pipai si sa urlu: "Este!". Cu toate acestea, intreaga opera a poetului sta sub semnul neputintei perceptiei (si ratiunii) umane in fata transcendentiei divine, dovedind inca o data adevarul Scripturii, care zice ca "Duh este Dumnezeu" (Ioan, 4, 24): "Da-mi, Doamne, stiinta sa te-nteleg, daca n-am decat parerea ca te simtesc. Mintea mea nu te poate scruta, gustul meu nu te cuprinde, auzul si vazul meu nu te deosebesc. Marginit la simturi, nu te pot cerne in sita lor.

Ca o umbra tu treci prin ele, si ciurul ramane gol" (Tudor Arghezi, Vantule, pamantiile). Mai degraba e vorba aici de cunoastere, de comunicare direct cu Dumnezeu, nu de atingere propriu-zisa a divinitatii. In acest sens, Nicolae Balota precizeaza: "Cel ce cheama este omul cuvantului, al logosului, deci al cunoasterii. Acesta ne ajuta sa interpretam patosul vederii, atat de specific poetului nostru, ca pe-o vointa de cuprindere cognitiva" (op. cit.). Gandirea argheziana nu e insa cea a unui metafizician sau a unui teolog; ea se apropie mai degraba de straturile arhaice ale existentei umane. Poetul vrea sa repete experienta originara a omului ce avea privilegiul relatiei nemijlocite cu sacralitatea (Facerea, 3, 8-10). Psalmistul arghezian e un suflet rudimentar, un vanator de absolut, tragerea cu arcul devenind pentru el un mijloc simbolic de a ajunge la transcendentia: "Te dramuiesc in zgomot si-n tacere | Si te pandesc in timp, ca pe vanat, | Sa vad: esti soimul meu cel cautat? | Sa te ucid? Sau sa-ngenunchi a cere?". Telul sau suprem nu este extaza misticilor, ci comunicarea fatisa, cu scopul ajungerii la adevar si al eliberarii de incertitudini. Caci asteptarea prelungita naste incertitudinea; panda in timp declanseaza ezitarea sufleasca intre acceptare si negare, intre ascultare si revolta. Drama cautatorului de Dumnezeu nu decurge insa din oscilarea intre doua stari diferite, ci din imposibilitatea de a se fixa intr-o atitudine hotarata.

Constatand esecul simturilor si al ratiunii in descoperirea sacralitatii, poetul muta cautarea in alt plan, cel al visului, caci visul reprezinta o ramasita a puterilor noastre primordiale: pentru credinta sau pentru tagada, / Te caut darz si fara de folos. / Esti visul meu, din toate, cel frumos / Si nu-ndraznesc sa te dobor din cer gramada". Visul este teritoriul in care psalmistul-poet ar putea da frau liber revoltei sale, intr-un gest prometeic, blasfemator. Doborarea lui Dumnezeu este si aici simbolul cunoasterii rapide. Vanatorul stie ca Atotputernicul pedepseste nu numai razvratirea omului, ci orice incercare de strapungere a misterului divin (Facerea, 11, 7-8; Iesirea, 33, 20; I Timotei, 6, 16). Am putea spune ca psalmistul arghezian nu cunoaste cu adevarat pentru ca nu traieste in real, ci in imaginar, in spatiul inselator al visului. La Arghezi, sacrul are intai de toate o semnificatie estetica. Impresiile, reflectarile, aparentele divinului se produc nu in lumea reala, ci in

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

universul imaginar al poeziei: "Ca-n oglindirea unui drum de apa, / Pari cand a fi, pari cand ca nu mai esti; / Te-ntrezarii in stele, printre pesti, / Ca taurul salbatic cand se-adapa". Pentru psalmistul roman, Dumnezeu nu poate fi gasit intr-un "cer" metafizic, ci, mai curand, intr-unui plasmuit de imaginatia poetica.

E o forma elementara de religiozitate in aceasta predilectie a poetului, ce trimite la gandirea mitica a omului primordial. Ca un om al cavernelor, Arghezi are inchipuirea permanent populata cu mituri. Un astfel de mit este si cel al jocului cu divinul. A te masura cu Dumnezeu inseamna a provoca divinitatea la un fel de joc, un "de-a v-ati ascuns" intre doi inisi situati pe acelasi plan, dintre care unul se ascunde, iar celalalt il cauta mereu. Spatiul de desfasurare al acestei "confruntari" este, desigur, poezia ("povestea"): "Singuri, acum, in marea ta poveste, I Raman cu tine sa ma mai masor, I Fara sa vreau sa ies biruitor. I Vreau sa te pipai si sa urlu; "Este!"".